

Memo

Aan Ministerie van Defensie, t.a.v. dhr. B. Versaevel
Afschrift
aan
Van GGD Zuid Limburg, unit Medische Milieukunde
Onderwerp Resultaten stofonderzoek RPS POMS Eyselshoven en Brunssum
Datum 29 mei 2015

Inleiding

Het ministerie van Defensie heeft de GGD Zuid Limburg, unit Medische Milieukunde, gevraagd om onderzoek te doen naar de actuele situatie op de voormalige POMS-sites in Brunssum en Eyselshoven. De GGD dient de gezondheidsrisico's voor de huidige en toekomstige werknemers voor het gehele terrein en alle gebouwen in relatie tot de aanwezige milieuaspecten (o.a. binnenlucht en asbest) in kaart te brengen.

Om de gezondheidsrisico's voor de huidige en toekomstige werknemers te kunnen beoordelen heeft de GGD Zuid Limburg in november 2014 een aantal aanvullende onderzoeken geadviseerd. Met betrekking tot het binnenmilieu van de panden was op basis van de onderzoeken in het verleden onduidelijk of de diverse gebouwen, na de werkzaamheden in het verleden, voldoende schoongemaakt zijn. Om uit te kunnen sluiten dat er, tengevolge van werkzaamheden in het verleden, zware metalen in het stof achter zijn gebleven, heeft de GGD geadviseerd om in eerste instantie stofmetingen (veegmonsters) uit te laten voeren. Indien zou blijken dat er zware metalen (chromium VI, lood, cadmium, kwik en uranium) in het stof aanwezig zijn, dient een luchtonderzoek uitgevoerd te worden om de daadwerkelijke blootstelling (inademen van zware metalen in inhaleerbaar stof) en daar mee de risico's te kunnen bepalen.

Op 19 mei jl. heeft de GGD Zuid Limburg de resultaten van de stofmetingen ontvangen. In deze memo geeft de GGD een eerste reflectie op de belangrijkste resultaten van het stofonderzoek en geeft zij advies over de vervolgstappen. Wanneer het onderzoek van het binnenmilieu van de panden is afgerond, volgt een rapportage van de risicobeoordeling.

Resultaten stofmetingen RPS

In opdracht van het Ministerie van Defensie heeft RPS analyse BV stofonderzoek uitgevoerd in de gebouwen ter plaatse van de voormalige POMS Eyselshoven en POMS Brunssum. Het stof is in de gebouwen bemonsterd door middel van veegmonsters. De nadruk van het onderzoek heeft gelegen op het bemonsteren van stof op hoger gelegen locaties (zoals dakspanten en hoger gelegen installatiedelen), omdat wordt verwacht dat zich hier stof heeft verzameld dat niet eerder is verwijderd (conform het advies van de GGD Zuid Limburg). De bemonstering in Eyselshoven heeft plaatsgevonden op 1, 2 en 7

Medische Milieukunde

GGD Zuid Limburg

april en in Brunssum op 8, 9 en 10 april. De resultaten zijn uitgebreid beschreven in een rapportage (RAH. 14.0477).

Uit het onderzoek blijkt dat in twee (van de in totaal 210) stofmonsters ter plaatse van POMS Eigelshoven (gebouw 10 en gebouw B, voormalige productieafdeling) chroomVI is aangetoond. Ter plaatse van de voormalige POMS Brunssum is in geen van de stofmonsters (totaal 195) chroomVI aangetoond hoger dan de detectiegrens van de analysemethode (0,001 µg/cm²).

Voor cadmium, lood, kwik en uranium geldt dat deze in een groter aantal stofmonsters zijn aangetroffen. Ter plaatse van POMS Eigelshoven zijn cadmium, lood en kwik aangetoond in (variërend per component) 62% tot 94% van de stofmonsters en uranium in 33% van de stofmonsters. Ter plaatse van de voormalige POMS Brunssum zijn cadmium, lood en kwik aangetoond in (variërend per component) 86% tot 91% van de stofmonsters en uranium in 51% van de stofmonsters.

Advies GGD Zuid Limburg

Zware metalen komen van nature voor in lucht, (grond)water en bodem. Uit het stofonderzoek blijkt dat er ook zware metalen in het stof in de gebouwen op de POMS-locaties in zowel Brunssum als Eigelshoven aanwezig zijn. De aanwezigheid in het stof zegt echter nog niets over de mogelijke blootstelling en eventuele risico's. Om dit te kunnen beoordelen adviseert de GGD om luchtmetingen uit te voeren (zoals reeds eerder aangegeven). De resultaten van het luchtonderzoek dienen vergeleken te kunnen worden met normen voor de arbeidssituatie (TGG-8) dan wel normen voor de algemene bevolking (TCL). Dit is afhankelijk van de toekomstige bestemming van de gebouwen. De meetstrategie dient in overleg met de GGD en de arbodienst bepaald te worden.

De GGD Zuid Limburg onderschrijft de aanbeveling van RPS om, vanwege de omvang, alleen in die gebouwen luchtmetingen te gaan uitvoeren waar de hoogste concentraties zware metalen in het stof zijn aangetoond (combinatie van cadmium, lood, kwik en uranium). Naast de door RPS geadviseerde gebouwen adviseert de GGD om aanvullend luchtmetingen uit te voeren in de gebouwen waar de hoogste concentraties van de afzonderlijke zware metalen zijn aangetroffen (chroomVI, cadmium, lood, kwik en uranium). Aangezien in de huidige situatie in het betaalkantoor in Eigelshoven dagelijks medewerkers aanwezig zijn en ook hier verontreinigd stof is aangetroffen, is het advies om in dit kantoor ook een luchtmeting uit te voeren. Er wordt geadviseerd om tijdens de luchtmetingen door middel van ventilatoren en natuurlijke ventilatie een situatie na te bootsen die vergelijkbaar is met een personele bezetting.

Medische Milieukunde

GGD Zuid Limburg

Postbus 2022, 6160 HA Geleen

T 046 – 850 66 66 . F 046 – 850 66 67 . info@ggdzl.nl . www.ggdzl.nl